

Obsah

ČMS	■ 2
Konference českých matematiků 2006	■ 4
Zpráva o činnosti ČMS v období 2002–2006	■ 5
XII. valné shromáždění ČMS	■ 9
Usnesení XII. zasedání valného shromáždění ČMS	■ 10
Výsledky voleb	■ 10
Program činnosti v období 2006–2010	■ 11
Ceny České matematické společnosti	■ 11
Český komitét pro matematiku	■ 12
SVOČ 2006	■ 13
JČMF	■ 16
Sjezd Jednoty českých matematiků a fyziků	■ 16
Zápis volební komise	■ 17
Usnesení sjezdu JČMF	■ 18
Program činnosti JČMF v období 2006–2010	■ 19
Elogium na Františka Vyčichla (1905–1958)	■ 21
ČR postoupila v IMU do vyšší kategorie	■ 28

Zápis ze 158. (12.) schůze výboru ČMS dne 17. května 2006 v Praze

Přítomni: *J. Bečvář, M. Čadek, J. Fiala, J. Franců, P. Gírg, J. Kratochvíl, M. Krbec, L. Pick, M. Tvrđý*

Omluveni: *J. Bouchala, D. Hlubinka, M. Kopáčková, B. Maslowski, J. Rákosník, S. Staněk*

Program:

1. Zpráva o hospodaření
2. Příprava valného shromáždění a Konference českých matematiků
3. Národní komitét pro matematiku
4. SVOČ
5. Členská základna
6. Různé

1. L. Pick přednesl zprávu o hospodaření společnosti. Od poslední schůze bylo uzavřeno vyúčtování Zimní školy abstraktní analýzy. Výbor souhlasil s návrhem L. Picka, aby pro účely zprávy pro valné shromáždění bylo hospodaření za uplynulé čtyřleté období uzavřeno k 30. dubnu 2006.

Výbor schválil nákup 70 publikací o Emilu Weyrovi jako ceny pro příští ročníky soutěže SVOČ.

2. Na konferenci českých matematiků je registrováno 32 účastníků včetně zvaných řečníků. Výbor rozhodl prodloužit termín včasné registrace do 22. května.

Dle sdělení B. Maslowského rozhodne komise o návrzích na udělení Ceny ČMS dne 24. května.

3. J. Kratochvíl předložil výboru návrh nových kandidátů do Národního komitétu pro matematiku: J. Antoch (MFF UK, Praha), V. Müller (AV ČR, Praha), J. Rosický (PřF MU, Brno), Z. Ryjáček (ZČU, Plzeň), J. Slovák (PřF MU, Brno) a L. Zajíček (MFF UK, Praha).

Z členů dosavadního komitétu v návrhu zůstávají: Z. Dostál, B. Maslowski, J. Nešetřil, M. Studený a J. Trlifaj.

4. Do letošního ročníku soutěže SVOČ byly přihlášeny 64 soutěžní práce, tedy opět více než v předchozím ročníku. Práce byly rozděleny do sedmi sekcí, jmenovitě došlo ke sloučení sekcí (S1) a (S2) Matematická analýza, (S3) a (S4) Teorie pravděpodobnosti, matematická statistika, ekonometrie a finanční matematika a (S9) a (S10) Aplikovaná matematika – Numerická analýza. Za českou stranu usednou v porotě na závěrečné konferenci I. Straškraba, P. Lachout, K. John, J. Kratochvíl, P. Hliněný, D. Martišek a Z. Pospíšil.

5. J. Fiala seznámil výbor s žadateli o členství ve společnosti:

7140 Mgr. Magda Černáková (SOU Hustopeče)

7141 Ing. Radek Hampl (VOŠ a SPŠ Varnsdorf)

7143 Jan Kučera (student)

7152 prof. Lawrence Somer (MÚ AV ČR)

7136 RNDr. Tomáš Vejchodský (MÚ AV ČR)

prof. Moshe Rosenfeld (Univ. of Tacoma), formálně od data přijetí JČMF

Ukončení členství:

2789 Prof. RNDr. Josef Král, DrSc. – úmrtí

Společnost má nyní 398 členů.

6. Různé

- Program Katalánsko-české matematické konference proběhne v sekcích
 - Matematická statistika a analýza dat (za českou stranu J. Antoch)
 - Logika (P. Cintula)
 - Diskrétní matematika a kombinatorika (J. Kratochvíl)
 - Matematická fyzika (O. Krupková)
 - Teorie okruhů a modulů (J. Trlifaj)

L. Pick znovu prozkoumá možnosti uspořádání sekce Matematická analýza.

- Výbor vzal na vědomí zprávu B. Maslowského, že podporu IMU pro účast na Světovém matematickém kongresu v Madridu získali D. Král a S. Hencl, oba odborní asistenti na MFF UK.
- Výbor jednomyslně schválil udělení pamětní medaile ČMS prof. RNDr. Štefanu Schwabikovi, DrSc., za mimořádný přínos k rozvoji české matematiky, Jednoty českých matematiků a fyziků a zvláště pak České matematické společnosti.
- Výbor ČMS jednomyslně doporučuje udělení sjezdového vyznamenání zasloužilý člen JČMF Z. Boháčovi, a po hlasování v poměru 8-0-1 doporučuje udělení čestného uznání (za udělení výjimky z kritérií) J. Fialovi.
- J. Kratochvíl vyzval přítomné, aby věnovali větší pozornost očekávaným životním jubileím členů společnosti.

Zapsal: *J. Fiala*

Zápis ze 159. (1.) schůze výboru ČMS dne 7. června 2006 v Jevíčku

Přítomni: *M. Čadek, J. Franců, P. Gírg, J. Kratochvíl, B. Maslowski, E. Pelantová, L. Pick, J. Rákosník*

Omluveni: *J. Bouchala, J. Fiala, D. Hlubinka, M. Krbec*

Program:

1. Volba předsedy ČMS

2. Volba místopředsedů, tajemníka a hospodáře ČMS

1. Schůzi zahájil předseda volební komise J. Franců a vyzval přítomné k podávání návrhů na předsedu. J. Rákosník navrhl, aby odstoupující předseda J. Kratochvíl pokračoval ve funkci i v dalším období. J. Kratochvíl na základě výsledků voleb (druhý nejnižší počet hlasů mezi zvolenými členy výboru) zpochybnil svůj mandát

vykonávat tuto funkci. Po diskusi, ve které ostatní členové výboru zdůraznili, že rozdíly v počtech obdržených hlasů jsou zcela nevýznamné (rozpětí od 59 do 55 z 59 obdržených platných volebních lístků), M. Čadek navrhl, aby výbor přistoupil k volbě předsedy. Přítomní jednomyslně zvolili předsedou ČMS pro další období J. Kratochvíla. J. Franců novému předsedovi předal řízení schůze.

2. Stejně jednomyslně přítomní členové výboru zvolili místopředsedy B. Maslowského a J. Rákosníka, tajemníkem J. Fialu a hospodářem L. Picka.

Zapsal: J. Rákosník

Konference českých matematiků 2006

Ve dnech 7. až 9. června 2006 se v Jevíčku konala desátá konference českých matematiků. V milém prostředí auly jevíčského gymnázia se sešlo téměř 40 matematiků z vysokých škol, Akademie věd a dalších pracovišť. Jejich ubytování bylo zajištěno v blízkém Domově mládeže v Nerudově ulici a v hotelu Morava. Konferenci připravila Česká matematická společnost, sekce Jednoty českých matematiků a fyziků. Přípravný výbor pracoval ve složení: J. Kratochvíl, J. Fiala, L. Pick, J. Rákosník. Velký dík patří prof. Dagu Hrubému, řediteli jevíčského gymnázia, který obětavě zajistil veškeré záležitosti spojené s konáním konference v Jevíčku.

Program konference sestával z těchto přednášek:

Jindřich Bečvář: *Vzpomínka na Vladimíra Kořínka (1899–1981)*

Miloslav Druckmüller: *Matematika, která je vidět, aneb matematické metody vizualizace sluneční korony*

Pavel Exner: *Co je EMS a co má být ERC?*

Martin Klazar: *Umění počítat a mocninné řady*

Martin Markl: *Aplikace homologické algebry v matematické fyzice*

Roman Nedela: *Regulárne mapy – matematické objekty integrujúce rôzne oblasti matematiky*

David Preiss: *Singularity v klasickém variačním počtu*

Jiří Rákosník: *DML-CZ a další projekty digitalizace matematických textů*

Účastníci konference získali 27. a 28. svazek edice Dějiny matematiky, a sice Z. Kohoutová, J. Bečvář: *Vladimír Kořínek (1899–1981)*, J. Bečvář, M. Bečvářová, J. Škoda: *Emil Weyr a jeho pobyt v Itálii v roce 1870/71*.

Ve středu večer, dne 7. června 2006, se konalo již 12. valné shromáždění České matematické společnosti (ČMS), sekce JČMF. Účastníci valného shromáždění vyslechli a vzali na vědomí zprávu odstupujícího předsedy J. Kratochvíla o činnosti společnosti a jejího výboru v uplynulém čtyřletém období (červen 2002 až červen 2006), hospodářskou zprávu L. Picka

a revizní zprávu M. Kopáčkové a M. Tvrdeho, kterou přednesl z jejich pověření B. Maslowski. Po přednesení těchto zpráv následovala krátká diskuse.

Volby nového výboru a revizorů ČMS se uskutečnily převážně korespondenčním způsobem, hlasovací lístky však bylo možno odevzdat i na místě. Volební komise hlasy sečetla, J. Franců pak vyhlásil výsledky voleb. Poté se konala první schůze nového výboru, na níž byli zvoleni předseda, dva místopředsedové, tajemník a hospodář.

V následujících třech letech bude výbor pracovat ve složení: J. Kratochvíl (předseda), B. Maslowski (místopředseda), J. Rákosník (místopředseda), J. Fiala (tajemník), L. Pick (hospodář), M. Čadek, J. Franců, P. Girg, D. Hlubinka, J. Bouchala, E. Pelantová, M. Krbec, náhradníky budou P. Pech a O. Krupková. Revizory budou M. Tvrdý a P. Příkryl.

Valné shromáždění schválilo návrh na složení Českého národního komitétu pro matematiku (tento návrh byl dodatečně formálně potvrzen sjezdem Jednoty), program činnosti ČMS na období 2006 až 2010 a závěrečné usnesení.

Konference českých matematiků byla zakončena vystoupeními mladých matematiků, kteří získali cenu ČMS. Jejich jména uvádíme na str. 10. Prof. Kurzweil pak slavnostně předal mladým matematikům ceny ČMS.

Ve čtvrtek večer se účastníci konference sešli v jevíčském zámečku na společenském večeru, ve volných chvílích se prošli po Jevíčku. Společenský večer, procházky i přestávky mezi jednáními a přednáškami byly vítanou příležitostí k setkáním, diskusím, výměnám názorů a informací, k navázání kontaktů, spolupráce a přátelství.

J. Bečvář

Zpráva o činnosti České matematické společnosti, sekce JČMF, v období 2002–2006

Česká matematická společnost pokračovala v činnosti vyvíjené v předchozích obdobích se zaměřením na podporu organizování odborných akcí, na zastupování v mezinárodních matematických organizacích, na přenos důležitých informací z domácích a zahraničních institucí i mezi členy ČMS navzájem a na zajištění činnosti české redakční skupiny Zentralblattu.

Z hlediska vnitřního života sekce byla nejdůležitějšími akcemi dvě valná shromáždění sekce.

První z nich se uskutečnilo v rámci tradiční Konference českých matematiků, která se konala 24.–26. června 2002 ve Znojmě. Na tomto, v pořadí desátém valném shromáždění, byl 24. června 2002 zvolen nový výbor sekce, který pak pracoval v tomto složení:

předseda:	doc. RNDr. Jan Kratochvíl, CSc.
místopředsedové:	RNDr. Bohdan Maslowski, DrSc. RNDr. Jiří Rákosník, CSc.
tajemník:	RNDr. Jiří Fiala, PhD.
hospodář:	RNDr. Luboš Pick, CSc.
členové:	RNDr. Jiří Bouchala, PhD. RNDr. Martin Čadek, CSc. doc. RNDr. Jan Franců, CSc. Ing. Petr Girg, PhD. RNDr. Daniel Hlubinka, PhD. RNDr. Miroslav Krbec, CSc. prof. RNDr. Svatoslav Staněk, CSc.
náhradníci:	doc. RNDr. Jindřich Bečvář, CSc. prof. RNDr. Jan Slovák, DrSc. prof. RNDr. Bohdan Zelinka, DrSc. ¹⁾
revizoři:	RNDr. Marie Kopáčková, CSc. doc. RNDr. Milan Tvrđý, CSc.

11. (mimořádné) valné shromáždění se konalo dne 3. září 2004, v průběhu Společného matematického víkendu EMS, organizovaného 3.–5. září 2004 v Praze. Toto valné shromáždění schválilo změnu názvu sekce na „Česká matematická společnost, sekce Jednoty českých matematiků a fyziků“ a také způsob přiznání slev na členských příspěvcích důchodcům a studentům po vzoru systému používaného v celé Jednotě.

Po uplynutí čtyřletého funkčního období Českého národního komitétu pro matematiku navrhl výbor ČMS následující složení komitétu pro období 2004–2006, které pak bylo schváleno Radou pro zahraniční styky AV ČR: prof. RNDr. Zdeněk Dostál, DrSc., prof. RNDr. Pavel Drábek, DrSc. (zvolen předsedou komitétu), prof. RNDr. Petr Hájek, DrSc., prof. RNDr. Ivan Kolář, DrSc., RNDr. Pavel Krejčí, DrSc., RNDr. Bohdan Maslowski, DrSc. (zvolen tajemníkem), prof. RNDr. Jaroslav Nešetřil, DrSc. (zvolen místopředsedou), prof. RNDr. Ivan Netuka, DrSc., prof. RNDr. Vladimír Souček, DrSc., RNDr. Milan Studený, DrSc., doc. RNDr. Jan Trlifaj, DSc. a doc. RNDr. Jiří Vanžura, CSc.

ČMS zajišťovala činnosti vyplývající z kolektivního členství JČMF v Evropské matematické společnosti. Delegátem za JČMF v Radě EMS po celé období byl J. Slovák. Počet individuálních členů EMS z řad členů ČMS vzrostl na 14. I. Netuka a V. Souček připravovali pravidelnou rubriku Brief Reviews členského časopisu EMS Newsletter. Díky jejich redakční činnosti a obětavé práci velkého množství dobrovolných autorů recenzí zís-

¹⁾ až do své smrti 4. 2. 2005

kala knihovna Matematicko-fyzikální fakulty UK v Praze dalších asi 800 knih v celkové hodnotě necelých dvou miliónů korun. L. Pick pracoval jako korespondent pro EMS Newsletter. V průběhu let 2002—2006 v tomto periodiku Evropské matematické společnosti vyšlo několik příspěvků propagujících JČMF a českou matematiku včetně podrobných zpráv o našich mezinárodních akcích.

Ve dnech 3.–5. září 2004 zorganizovala ČMS v Praze již zmíněný Společný matematický víkend EMS. Tento nový typ akce zavedený Evropskou matematickou společností představuje intenzivní třídenní setkání matematiků uspořádané do několika specializovaných minisympozií a doprovázené zasedáním výkonného výboru EMS. Podmínkou pro získání dotace od EMS jsou nízké náklady včetně vyloučení vložného, umožňující účast široké matematické veřejnosti včetně studentů. Víkend pořádaný v Praze byl v pořadí druhým (první se konal v roce 2003 v Lisabonu, třetí pak v roce 2005 v Barceloně). Jak poznamenal i místopředseda EMS Luc Lemaire, jedna byt' zdařilá akce ještě netvoří tradici, dvě akce v řadě za sebou ano. ČMS tak stála u zrodu tradice úspěšných a prospěšných akcí evropského charakteru.

Styky s Americkou matematickou společností pokračují na úrovni recipročního členství, kterého dosud využívají jen naši členové. Při příležitosti Společného matematického víkendu EMS byly 4. září 2004 uzavřeny dohody o spolupráci zahrnující uznávání recipročního členství s Katalánskou matematickou společností – Societat Catalana de Matemàtiques a se Španělskou královskou matematickou společností – Real Sociedad Matemática Española. V rámci první z těchto dohod uspořádala ČMS v Praze ve dnech 27.–28. května 2005 první Česko-katalánskou matematickou konferenci. Charakter této konference byl podobný jako u EMS víkendu, na pět plenárních přednášek navazovala jednání v sekcích. Velký zájem o tuto konferenci jen potvrdil bohatost a neformálnost vzájemných česko-katalánských styků.

ČMS se dále podílela na organizaci řady tradičních akcí (30.–33. zimní škola z abstraktní analýzy, ROBUST, Setkání učitelů matematiky všech typů škol, aj.).

Velkou pozornost věnovala ČMS organizaci Soutěže vysokoškoláků ve vědecké a odborné činnosti v matematice SVOČ. Úmysl pořádat SVOČ i do budoucna společně se slovenskou stranou byl formálně stvrzen na 35. konferenci slovenských matematiků v Jasné pod Chopkom, kde byla 28. listopadu 2003 podepsána dohoda mezi JSMF a JČMF o společném pořádání soutěže SVOČ v matematice. Závěrečné konference soutěže SVOČ proběhly v roce 2003 na Univerzitě Mateje Bela v Banské Bystrici, v roce 2004 na Ústavu matematiky Fakulty strojního inženýrství Vysokého učení technického v Brně, v roce 2005 na zámku v Nečtinách (uspořádala katedra matematiky Fakulty aplikovaných věd Západočeské univerzity v Plzni) a v roce

2006 na Fakultě matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského v Bratislavě. Málo světových univerzit se může pochlubit studenty, kteří již v době magisterského studia produkují původní vědecké výsledky publikovatelné v mezinárodních časopisech. Nejen stále rostoucí počty prací přihlášených do soutěže SVOČ, ale i jejich neklesající kvalita, prokazují, že soutěž se stala vítaným stimulem a motivací pro nadané studenty.

V roce 2002 byly podruhé uděleny Ceny ČMS pro mladé matematiky, které se předávají při příležitosti konání Konference českých matematiků a valného shromáždění ČMS. Třetí kolo soutěže o cenu ČMS bylo vyhlášeno v roce 2005 s uzávěrkou v roce 2006.

V období červen 2002 až květen 2006 byly vydány svazky 20–28 edice Dějiny matematiky²⁾. Svazky edice Dějiny matematiky byly součástí konferenčních či seminárních materiálů na řadě akcí Jednoty a ČMS. Poslední dva svazky budou součástí sjezdových materiálů Jednoty v roce 2006.

V letech 2002 až 2005 se konala 23. až 26. mezinárodní konference Historie matematiky. V letech 2003 a 2005 se konal 6. a 7. seminář z historie matematiky pro vyučující na středních školách. Tyto dvě akce byly organizovány ve spolupráci s komisí pro vzdělávání učitelů JČMF.

Ve své činnosti úspěšně pokračovala česká redakční skupina Zentralblattu. V rámci rozsáhlého projektu EMS každý rok zajišťovala přípravu asi 700 recenzí matematických publikací, které po redakční úpravě předávala k zařazení do databáze Zentralblatt MATH. Protihodnotou za svou činnost získávala pro šest spolupracujících institucí v ČR přístupy do databáze v celkové hodnotě cca 30 000 eur ročně. V letech 2002–2003 se ČMS zapojila do projektu ERAM a zorganizovala digitalizaci cca 4 500 stran referativního časopisu Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik (předchůdce Zentralblattu). Členové ČMS iniciovali vznik projektu DML-CZ: Česká digitální matematická knihovna. V jeho rámci by měl v letech 2005–2009 vzniknout základ elektronicky přístupného souhrnu relevantní matematické literatury vydané v ČR, který by se měl stát součástí budované světové digitální matematické knihovny.

ČMS v období 2002–2006 udělila svou oborovou pamětní medaili za zásluhy o rozvoj české matematiky těmto matematikům: Miroslav Fiedler, Jaroslav Lukeš, Willi Jäger (University of Heidelberg, SRN), Břetislav Novák, Fred S. Roberts (Rutgers University, USA), Štefan Schwabik, Josef Štěpán a Noel Veraverbeke (University of Diepenbeek, Belgie).

Pro své členy vydala ČMS pět čísel bulletinu Informace ČMS, stále ještě distribuovaných všem členům v tištěné formě, ale nyní též dostupných elektronicky na webových stránkách společnosti.

²⁾ <http://fd.cvut.cz/Personal/Nemcova/Edice/Edice.htm>

Začátkem funkčního období byla provedena podrobná revize databáze členů sekce a její srovnání s databází JČMF. Po krátkodobém zeštíhlení v důsledku odstranění duplicit dochází v posledních letech opět k nárůstu členské základny, daném mj. zjednodušenou formou přihlašování prostřednictvím webového formuláře. Počet členů se tak ustálil na přibližně 400. Důležitou organizační změnou bylo též vytvoření odborné skupiny Česká společnost pro geometrii a počítačovou grafiku vedené P. Pechem.

Více informací o minulých i budoucích akcích organizovaných ČMS lze najít na našich internetových stránkách <http://cms.jcmf.cz>.

Jiří Fiala, Jan Kratochvíl, Bohdan Maslowski, Jiří Rákosník

Zápis z XII. valného shromáždění České matematické společnosti, sekce JČMF, konaného dne 7. června 2006 v Jevíčku

Předseda J. Kratochvíl zahájil jednání valného shromáždění ve 20.15. Valné shromáždění zvolilo návrhovou komisi ve složení M. Čadek, J. Kuben, B. Maslowski a volební komisi ve složení J. Benedikt, J. Bouchala, J. Franců.

Volební komise převzala od J. Kratochvíla volební lístky zaslané poštou a odevzdané přítomnými účastníky valného shromáždění.

J. Kratochvíl přednesl zprávu o činnosti ČMS za uplynulé období.

L. Pick přednesl zprávu o hospodaření ČMS za uplynulé období.

B. Maslowski přednesl z pověření nepřítomných revizorů revizní zprávu.

Valné shromáždění vzalo všechny tři zprávy na vědomí.

P. Tesař se pozastavil nad náklady na vydávání a šíření Informací ČMS a navrhl, aby se nezasílaly těm, kdo se spokojí s elektronickou formou. Oběžníkem by mělo být vždy oznámeno vystavení nového čísla. Účastníci po diskusi s tímto návrhem souhlasili.

J. Franců přednesl zprávu o výsledcích volby nového výboru a revizorů.

J. Kratochvíl informoval o návrzích na vyznamenání sjezdu Jednoty, které předložil výbor ČMS a které schválila komise pro vyznamenání.

M. Čadek přednesl návrh usnesení a B. Maslowski přednesl návrh programu činnosti ČMS na období 2006–2010. Účastníci oba návrhy po doplnění a úpravách schválili.

Zapsal J. Rákosník

Usnesení XII. zasedání valného shromáždění ČMS

1. Valné shromáždění schvaluje zprávu odstupujícího výboru ČMS JČMF o činnosti za uplynulé období přednesenou předsedou J. Kratochvílem, schvaluje hospodářskou zprávu přednesenou L. Pickem a bere na vědomí revizní zprávu zpracovanou M. Tvrdým a přednesenou B. Maslowskim.
2. Valné shromáždění uděluje absolutorium odstupujícímu výboru ČMS. Děkuje členům výboru a revizorům za obětavou práci v době jejich funkčního období.
3. Valné shromáždění vyslovuje poděkování zástupcům ČMS v ostatních orgánech Jednoty, děkuje organizátorům Konference českých matematiků a valného shromáždění.
4. Valné shromáždění ukládá nově zvolenému výboru společnosti, aby usiloval o propagaci matematiky a o zvyšování její společenské prestiže.
5. Valné shromáždění bere na vědomí výsledky voleb nového výboru ČMS a revizorů ČMS. Všichni kandidáti byli zvoleni.
6. Valné shromáždění bere na vědomí návrh na složení Českého komitétu pro matematiku pro období 2006–2010.
7. Valné shromáždění schvaluje program činnosti na následující období.

Za návrhovou komisi: M. Čadek

Výsledky voleb

Volby nového výboru a nových revizorů ČMS proběhly korespondenční a prezenční formou během valného shromáždění. Volební komise v Jevíčku provedla sčítání hlasů s tímto výsledkem: Počet zaslaných hlasovacích lístků byl 59, z toho platných 59. Všichni navržení kandidáti obdrželi nadpoloviční většinu platných hlasů. V pořadí podle počtu hlasů se členy nového výboru pro období do příštího valného shromáždění ČMS JČMF stává prvních dvanáct kandidátů podle následujícího seznamu (v závorce za jménem je počet obdržných hlasů):

B. Maslowski (59)	J. Franců (58)	J. Fiala (57)
L. Pick (59)	P. Girg (58)	E. Pelantová (57)
J. Rákosník (59)	D. Hlubinka (58)	J. Kratochvíl (55)
M. Čadek (58)	J. Bouchala (57)	M. Krbec (55)

Náhradníky výboru se stávají:

P. Pech (54)	O. Krupková (49)
--------------	------------------

Novými revizory byli zvoleni:

M. Tvrdý (59)	P. Příkryl (55)
---------------	-----------------

Za volební komisi: Jan Franců

Program činnosti v období 2006–2010

1. Reprezentace české matematické obce v mezinárodních matematických organizacích
 - IMU (B. Maslowski)
 - EMS (J. Kratochvíl)
2. Spolupráce s Zentralblattem (J. Rákosník)
 - zajišťování činnosti české redakční skupiny, shromažďování příspěvků na její činnost
 - propagace a podpora recenzní činnosti
 - spolupráce s domácími vydavateli
 - distribuce produktů Zentralblattu spolupracujícím institucím
3. Digitalizace matematické literatury (J. Rákosník)
4. Studentská vědecká a odborná činnost - SVOČ (ve spolupráci se Slovenskou matematickou společností JSMF; J. Kratochvíl)
 - každoroční organizace SVOČ (vyhlašování soutěže, vyhledávání odborných porotců atd.)
 - finanční podpora soutěže z prostředků ČMS
 - jednání s MŠMT o získání podpory pro soutěž
5. Dějiny matematiky a její popularizace (J. Bečvář)
 - vydávání edice Dějiny matematiky
 - organizace a příprava konferencí a seminářů z dějin matematiky
6. Šíření informací
 - udržování WEB, elektronický oběžník (J. Fiala)
 - vydávání Informací ČMS JČMF (J. Rákosník, J. Bečvář)
 - příprava recenzní přílohy Recent Books v Newsletteru EMS (I. Netuka, V. Souček)
 - předávání informací do Newsletteru EMS (L. Pick)
7. Cena ČMS pro mladé matematiky (B. Maslowski)
 - organizace soutěže (vyhlášení soutěže, zajištění odborných porotců)
 - finanční podpora soutěže z prostředků ČMS JČMF
8. Konference českých matematiků a XIII. valné shromáždění ČMS (J. Kratochvíl)

Ceny České matematické společnosti

Česká matematická již potřetí udělila Cenu ČMS pro mladé matematiky. Komise ve složení J. Kurzweil, J. Malý, A. Pultr posoudila devět přihlášených prací deseti autorů z oborů matematické analýzy, algebry, teorie grafů, numerické matematiky a informatiky a navrhla k ocenění následující čtyři:

Doc. RNDr. Ondřej Kalenda, Ph.D. a RNDr. Jiří Spurný, Ph.D. (KMA MFF UK v Praze) za soubor prací pod souhrnným názvem
Abstraktní Dirichletova úloha pro baireovské funkce

RNDr. Daniel Král, Ph.D. (ITI MFF UK v Praze) za soubor dvou prací
Coloring powers of chordal graphs
Extending partial 5-colorings and 6-colorings in planar graphs

Mgr. Michal Kunc, Ph.D. (KAG PřF MU v Brně) za soubor tří prací
Regular solutions of language inequalities and well quasi-orders
The power of commuting with finite sets of words
On language inequalities $XK \subset LX$

Mgr. Martin Ondreját, Ph.D. (MÚ AV ČR v Praze) za soubor čtyř prací
Existence of global mild and strong solutions to stochastic hyperbolic evolution equations driven by spatially homogeneous Wiener process
Uniqueness for stochastic evolution equations in Banach spaces
Brownian representations of cylindrical local martingales, martingale problem and strong Markov property of weak solutions in Banach spaces
Existence of global martingale solutions to stochastic hyperbolic equations driven by a spatially homogeneous Wiener process

Předseda komise J. Kurzweil vyhlásil vítěze soutěže na zasedání valného shromáždění ČMS v Jevíčku a předal jim ceny. Laureáti své výsledky prezentovali v průběhu Konference českých matematiků.

Český komitét pro matematiku

Delegáti sjezdu JČMF dne 26. června 2006 v Ústí nad Labem schválili následující návrh na složení Českého komitétu pro matematiku pro období 2006–2010, který jim předložil výbor ČMS po projednání na valném shromáždění 7. června v Jevíčku:

prof. RNDr. Jaromír Antoch, DrSc. (MFF UK Praha)
prof. RNDr. Zdeněk Dostál, DSc. (FEI VŠB-TU Ostrava)
RNDr. Bohdan Maslowski, DrSc. (MÚ AV ČR Praha)
RNDr. Vladimír Müller, DrSc. (MÚ AV ČR Praha)
prof. RNDr. Jaroslav Nešetřil, DrSc. (MFF UK Praha)
doc. RNDr. Jan Trlifaj, DSc. (MFF UK Praha)
prof. RNDr. Jiří Rosický, DrSc. (PřF MU Brno)
prof. RNDr. Zdeněk Ryjáček, DrSc. (FAV ZČU Plzeň)
prof. RNDr. Jan Slovák, DrSc. (PřF MU Brno)
RNDr. Milan Studený, CSc. (ÚTIA AV ČR Praha)
prof. RNDr. Luděk Zajíček, DrSc. (MFF UK Praha)

Návrh byl v souladu se statutem komitétu předložen Radě pro zahraniční styky AV ČR. Ta jej po projednání postoupí Akademické radě AV ČR, která členy komitétu jmenuje. Zřizovatelem komitétu je totiž Akademie věd ČR, která také za Českou republiku ze svého rozpočtu hradí každoroční členské příspěvky do Mezinárodní matematické unie.

-jr-

Súťaž študentov vysokých škôl vo vedeckej činnosti v matematike ŠVOČ 2006

V dňoch 23.–25. mája 2006 sa v Bratislave uskutočnilo záverečné kolo 7. ročníka súťaže Študentskej vedeckej činnosti v matematike a informatike. Súťaže ŠVOČ v matematike a informatike sú od roku 2003 vyhlasované spoločne Slovenskou matematickou spoločnosťou Jednoty slovenských matematikov a fyzikov a Českou matematickou spoločnosťou, sekciou Jednoty českých matematikov a fyzikov. V roku 2006 bola organizáciou záverečného medzištátneho česko-slovenského kola poverená Fakulta matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského v Bratislave.

Súťaže sa môže zúčastniť každý študent (alebo kolektív študentov) denného bakalárskeho alebo magisterského štúdia ktorejkoľvek fakulty resp. vysokej školy v SR alebo ČR (pokiaľ študent už neukončil inú vysokú školu). Záverečnému kolu predchádzajú fakultné kolá, ich najlepší účastníci sú nominovaní jednotlivými fakultami do druhého kola. Súťaží sa v sekciách podľa tematického zamerania prác. Súťažné práce sú hodnotené medzinárodnou porotou podľa nasledujúcich kritérií:

- vlastné výsledky, prípadne prínos práce,
- celkové spracovanie práce,
- prednes referátu o práci počas konferencie a reakcie na prípadné otázky.

Záverečného kola sa zúčastnilo 63 súťažiacich z 13 fakúlt vysokých škôl z Českej a Slovenskej republiky, ktorí súťažili v siedmych sekciách, z toho 23 súťažiacich zo SR a 40 z ČR. Počty účastníkov nominovaných jednotlivými fakultami: MFF UK Praha 23, FMFI UK Bratislava 17, PF UPJŠ Košice 6, FAV ZČU Plzeň 6, PŘF MU Brno 2, PŘF Univerzita Ostrava 2, MÚ SU Opava 1, FPV UMB Banská Bystrica 1, PŘF UP Olomouc 1, FI MU Brno, FJFI ČVUT Praha 1, VŠB-TU Ostrava 1, FSI VUT Brno 1. Prehľad výsledkov v jednotlivých sekciách nasleduje:

Matematická analýza (6 súťažiacich)

1. cena Ondřej Kreml (MFF UK Praha): *Osově symetrické proudění viskózní newtonovské tekutiny*
2. cena Milan Kolkus (MFF UK Praha): *Choquetova teória a funkcionálny kalkulus*

3. cena Pavol Bokes (FMFI UK Bratislava): *A uniqueness result for a semilinear parabolic system*

Laureát Michal Veselý (PřF MU Brno): *Skoroperiodická řešení skoroperiodických unitárních a ortogonálních homogenních lineárních diferenciálních systémů*

Teória pravdepodobnosti, matematická štatistika, ekonometria a finančná matematika (9 súťažiacich)

1. cena Michal Pešta (MFF UK Praha): *Isotonic regression in Sobolev spaces*

2. cena Martin Branda (MFF UK Praha): *Risk measures – sensitivity*

3. cena Šárka Došlá (MFF UK Praha): *Bimodální rozdění*
Andrea Kvitkovičová (MFF UK Praha): *Wienerov proces s posunutím; testy hypotéz o parametri posunutia*

Laureát Eliška Otčenášová (MFF UK Praha): *Vliv chyb měření nezávisle proměnných na odhady a testy v regresních modelech*

Matematické štruktúry – algebra, topológia a geometria (6 súťažiacich)

1. cena Jan Šaroč (MFF UK Praha): *Deconstruction of cotorsion pairs and tilting modules*

2. cena Jan Šustek (PřF Univerzita Ostrava): *Velikost vyjádřitelné množiny poslušnosti*

3. cena Veronika Trnkova (PřF MU Brno): *Studium rozšířené grupy kruhových jednotek v bicyklických tělesech*

Laureát Michal Botur (PřF UP Olomouc): *Homomorfismy a kongruence relačních systémů*

Peter Zahradník (FMFI UK Bratislava): *Spádové plochy*

Matematické štruktúry – teória grafov a kombinatorika (12 súťažiacich)

1. cena Jan Kynčl (MFF UK Praha): *Crossings in topological graphs*
Robert Lukočka (FMFI UK Bratislava): *Real valued flows in graphs*

2. cena Josef Cibulka (MFF UK Praha): *On constants in the Furedi-Hajnal and the Stanley-Wilf conjectures*

3. cena Khikmat Saburov (FAV ZČU Plzeň): *Induced hereditary graph classes and closure operation*

Tomáš Valla (MFF UK Praha): *Ramsey theory and combinatorial games*

Laureát Jan Ekstein (FAV ZČU Plzeň): *Hamiltonovské kružnice v mocninách grafu*

Ruslan Gumerov (FAV ZČU Plzeň): *Contractible subgraphs and forbidden induced subgraphs*

Michaela Vojtová (PF UPJŠ Košice): *Pestré farbenia semiregulárnych grafov*

Teoretická informatika (10 súťažiacich)

1. cena Martin Macko (FMFI UK Bratislava): *On closure properties of quantum finite automata*
 2. cena Eva Ondráčková (MFF UK Praha): *Big cliques and claw-free graphs in Seidel's switching*
 3. cena Mirka Kemeňová (FMFI UK Bratislava): *On descriptive complexity of infinite words*
Jiří Šimša (FI MU Brno): *Monitoring of systems behaviour*
- Laureát Ľuboš Steskal (FMFI UK Bratislava): *The tape-size and extended Chomsky hierarchy*

Aplikovaná informatika (9 súťažiacich)

1. cena Martin Hatka (FJFI ČVUT Praha): *Inteligentní vzorkování textur*
 2. cena Michal Recký (FMFI UK Bratislava): *Fast area-based stereo algorithm*
 3. cena Jiří Dokulil (MFF UK Praha): *Dotazování nad RDF daty*
- Laureát Zdenka Uhríková (FMFI UK Bratislava): *Automatická morfometrická analýza obrazov svalových buniek z elektrónovej mikroskopie*

Aplikovaná matematika (11 súťažiacich)

1. cena Lenka Dubcová (MFF UK Praha): *Numerická simulace interakce tekutin a tuhých těles*
 2. cena Marta Domorádová (VŠB-TU Ostrava): *Projector preconditioning for the solution of the large scale bound constrained quadratic programming problems*
Miloslav Vlasák (MFF UK Praha): *Numerical analysis of discontinuous Galerkin finite element*
 3. cena Radomír Chabiniok (MFF UK Praha): *Zpracování dat cardio MRI pomocí parciální diferenciální rovnice Allenova-Cahnova typu*
Pavel Kůs (MFF UK Praha): *Řešení konvektivně-difúzních rovnic pomocí adaptivních metod vyšších řádů v prostoru a v čase*
- Laureát Jaroslava Prokopová (MFF UK Praha): *Numerické řešení obtékání leteckého profilu*

Členovia porôt zhodne konštatovali vysokú odbornú úroveň jednotlivých prác. Výsledky dosiahnuté ocenenými účastníkmi dosahujú vysokú vedeckú úroveň, podľa mienky prítomných odborníkov sú publikovateľné v špičkových vedeckých periodikách. Zaujala tiež vysoká úroveň spracovania prác a prednesu jednotlivých súťažiacich, čo svedčí o kvalitnej príprave na domácich fakultách. Dôstojný rámec záverečnému kolu vytvoril spoločenský

program, najmä vystúpenie SEUKu v kaštieli v Rusovciach, ktoré sa konalo v rámci osláv 25. výročia založenia Fakulty matematiky, fyziky a informatiky UK. Otvorenia, spoločenského programu i záverečného odovzdania cien sa zúčastnili predstavitelia vedenia fakulty a Univerzity Komenského. Českú matematickú spoločnosť zastupoval jej predseda – prof. Jan Kratochvíl.

Úspešné vyvrcholenie ŠVOČ by nebolo možné bez podpory vedenia FMFI UK, Ministerstva školstva SR a sponzorov. Najväčšie ocenenie však patrí samotným študentom, ich školiteľom, porotcom a obetavým organizátorom z Fakulty matematiky, fyziky a informatiky UK. Po skončení súťaže sme sa rozchádzali na cestu domov plní optimizmu, chuti do práce a obdivu k talentu a šikovnosti nášeho dorastu. Po štyroch úspešných ročníkoch je zrejmé, že myšlienka organizovať ŠVOČ na medzistátnej úrovni sa ujala, nepochybne sa zvýšila kvalita súťaže a celospoločenský dosah, o čom svedčí rastúci počet účastníkov i zapojených fakúlt. ŠVOČ z matematiky a informatiky sa tak stáva inšpirujúcim príkladom spolupráce vedeckých komunít dvoch blízkych európskych národov.

Budúcoročné záverečné kolo ŠVOČ bude organizovať PřF UP Olomouc. Ďalšie podrobnosti nájde čitateľ v propozíciách súťaže na adrese <http://www.fmph.uniba.sk/mffuk/studium/svoc/>, informácie o minulých ročníkoch sa nachádzajú na adrese <http://cms.jcmf.cz/svoc/>.

Roman Nedela
Predseda SMS JSMF

Eduard Boda
Predseda organizačného výboru

JČMF

Sjezd Jednoty českých matematiků a fyziků

Letošní sjezd Jednoty českých matematiků a fyziků se konal ve dnech 26. a 27. června v prostorách Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. Pořadatelem byla místní pobočka Jednoty a hned zkraje je třeba říci, že organizaci zvládla skvěle: výborně zařízený jednací sál s bezchybně fungující technickou podporou, pohodlné ubytování v místě jednání, velmi příjemné personální zabezpečení v podobě řady mladých dívek, které dávaly najevo, že jim ta práce dělá radost (kam na ně ta univerzita chodí?) a v neposlední řadě velkoryse zorganizovaný společenský večer.

Co se vlastního jednání sjezdu týče, nijak nevybočil z reality posledních let a pro budoucnost Jednoty nepřinesl žádnou převratnou změnu. Nevolám po žádné revoluci, ale zdá se mi, že je na čase hledat nové tváře, které by přišly s novými myšlenkami, vnesly do Jednoty větší dynamiku a pomohly zvýšit význam Jednoty a zájem o její činnost zejména mezi mladými učiteli a zájemci o matematiku a fyziku. Možná je to únava, která se projevuje jistou apatií, popř. odstředivými vlivy. Posilování významu prvního slova ve jméně naší společnosti by nebylo na škodu.

Předsedou Jednoty pro období 2006–2010 byl opět zvolen doc. ing. Štefan Zajac, CSc. Nový výbor Jednoty na svém prvním zasedání zvolil tajemníkem odstupujícího hospodáře doc. RNDr. Jana Obdržálka, CSc., a hospodářem RNDr. Jaroslava Dittricha, CSc. Po delší diskusi pak zvolil místopředsedkyní doc. RNDr. Miladu Končandřlovou, CSc., když další navržení Jindřich Bečvář, Jaroslav Černý, Dag Hrubý a Jiří Rákosník z různých důvodů funkci přijmout odmítli.

Podrobnější informace lze čerpat z dalších dokumentů, které následují, nebo z webových stránek Jednoty www.jcmf.cz.

-jř-

Výsledky voleb předsedy JČMF, členů a náhradníků výboru JČMF a členů a náhradníků kontrolní komise JČMF pro období 2006–2010

Voleb se zúčastnilo 50 delegátů sjezdu JČMF. Všechny odevzdané hlasovací lístky byly platné. Podle schváleného volebního řádu byla ke zvolení delegáta třeba nadpoloviční většina odevzdaných platných hlasů, tj. alespoň 26. Členy výboru se stává nejvýše prvních 20 zvolených kandidátů, náhradníky nejvýše prvních 5 dalších zvolených kandidátů. Členy kontrolní komise se stávají nejvýše první 3 zvolení kandidáti, náhradníky nejvýše dva další zvolení kandidáti.

Předsedou JČMF byl zvolen Štefan Zajac, který obdržel 33 hlasů.

Členy výboru byli zvoleni (v pořadí podle počtů hlasů uvedených v závorce a jménem):

Hrubý Dag (45)	Slavínská Danka (32)
Bečvář Jindřich (40)	Šolcová Alena (32)
Obdržálek Jan (37)	Fischer Alexandr (31)
Novotný Jan (34)	Slavík Jan (31)
Rákosník Jiří (34)	Zhouf Jaroslav (31)
Šimša Jaromír (34)	Calábek Pavel (30)
Volf Ivo (34)	Černý Jaroslav (30)
Dittrich Jiří (33)	Lišková Hana (30)

Dittrich Jaroslav (33) Dvořák Leoš (29)
Kočandrlová Milada (32) Lepil Oldřich (29)

Náhradníky výboru byli zvoleni:

Trojánek Aleš (28) Dolejší Jiří (26)
Fuchs Eduard (27) Rotter Miloš (26)

Členy kontrolní komise byli zvoleni:

Dolanský Petr (44) Hýblová Radmila (34)
Nezhybová Ludmila (40)

Náhradníkem kontrolní komise byl zvolen:

Závěta Karel (33)

V Ústí nad Labem 26. června 2006

*Volební komise: Danka Slavínská, Jiří Dittrich,
Vladimír Malíšek, Jiří Rákosník*

Usnesení sjezdu JČMF konaného 25.–27. 6. 2006 v Ústí nad Labem

1. Sjezd schvaluje Zprávu o činnosti JČMF v období let 2002–2006 přednesenou předsedou JČMF doc. ing. Štefanem Zajacem, CSc., a doplněnou diskusními příspěvky delegátů.
2. Sjezd schvaluje Zprávu o hospodaření JČMF v období 1. 1. 2002 až 31. 5. 2006 přednesenou hospodářem JČMF doc. RNDr. Janem Obdržálkem, CSc.
3. Sjezd bere na vědomí Zprávu Kontrolní komise JČMF přednesenou předsedou komise RNDr. Petrem Dolanským.
4. Sjezd uděluje absolutorium odstupujícímu Výboru JČMF za řízení činnosti JČMF v období 2002–2006 a vyjadřuje poděkování jeho členům a členům Kontrolní komise za práci vykonanou pro Jednotu.
5. Sjezd schválil předložené návrhy na udělení vyznamenání JČMF za práci pro Jednotu a pro rozvoj matematiky a fyziky a udělil:
15 vyznamenání Čestný člen JČMF,
21 vyznamenání Zasloužilý člen JČMF,
31 vyznamenání JČMF za pedagogickou činnost,
38 čestných uznání JČMF.
6. Sjezd zvolil předsedou JČMF pro období 2006–2010 doc. ing. Štefana Zajace, CSc.
7. Sjezd zvolil Výbor JČMF, Kontrolní komisi JČMF a jejich náhradníky pro období 2006–2010.
8. Sjezd schvaluje Program činnosti JČMF pro období 2006–2010.

9. Sjezd schválil návrh na složení Českého národního komitétu pro matematiku na období 2006–2010.
10. Sjezd ukládá Výboru JČMF pravidelně se věnovat problematice získávání nových členů JČMF.
11. Sjezd ukládá Výboru JČMF hledat finanční podporu pro projekty JČMF.
12. Sjezd ukládá Předsednictvu výboru JČMF novelizovat dokumentaci právní subjektivity poboček a sekcí Jednoty.

Program činnosti JČMF v období 2006–2010 přijatý sjezdem JČMF v Ústí nad Labem dne 27. 6. 2006

Jednota českých matematiků a fyziků, vědecká společnost sdružující vědecké pracovníky v matematice a fyzice, učitele matematiky a fyziky všech stupňů a další příznivce těchto oborů, se v období let 2006–2010 zaměří především na následující aktivity:

1. Oblast vědecké a pedagogické práce

Podpora vědecké práce v matematice, fyzice a v didaktikách těchto oborů je jedním z hlavních poslání JČMF. Toto poslání se bude projevovat zejména v aktivitě sekcí a poboček organizací seminářů, konferencí nebo i jiné vědecké činnosti. Vlastní vědeckou činnost budou členové vyvíjet především na svých pracovištích. Jednota se bude vyjadřovat k metodice hodnocení vědecké a pedagogické práce.

Jednota bude přispívat ke zvyšování povědomí veřejnosti o významu matematiky a fyziky, šíření matematických a fyzikálních znalostí a k popularizaci matematiky a fyziky mezi mládeží a širokou veřejností. Jednota bude propagovat naše obory a prosazovat kritické myšlení.

Neméně důležitou je oblast pedagogická. Jednota bude především pokračovat v odborné garanci soutěží Matematická olympiáda, Fyzikální olympiáda, Matematický klokan, Turnaj mladých fyziků, Studentská vědecká odborná činnost a dalších. Dále bude podporovat uplatnění matematických a fyzikálních témat v interaktivních vědeckých centrech.

Jednota se bude podílet na dalším vzdělávání učitelů matematiky, fyziky a informatiky. Bude zprostředkovávat kontakty mezi učiteli a specialisty v našich oborech. Bude sledovat výuku našich oborů a přijímat k ní stanoviska. Jednota bude provádět recenze učebnic matematiky a fyziky. Bude se podílet na vytváření učebních programů a metodických materiálů.

Jednota bude pokračovat ve vydávání svých časopisů Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, Rozhledy matematicko-fyzikální a Učitel matematiky a odborně podporovat vydávání časopisů Matematika–Fyzika–

Informatika, Školská fyzika a Československý časopis pro fyziku. Bude nadále spolupracovat s nakladatelstvím Prometheus, s. r. o.

Jednota bude oceňovat výsledky vědecké a pedagogické práce v našich oborech. Bude hledat přiměřené formy ocenění mladších kolegů aktivních v JČMF.

2. Oblast vnitřní činnosti Jednoty a její propagace

Jednota bude usilovat o lepší vnější i vnitřní finanční zabezpečení své činnosti vyhledáváním dalších zdrojů. Bude se snažit získávat grantovou podporu pro svou činnost v domácích i evropských programech.

Bude se snažit o posilování propagace svých aktivit ve sdělovacích prostředcích a bude podporovat v tomto směru publikační činnost svých členů.

Pro zvýšení vnější i vnitřní informovanosti a zlepšení komunikace bude dále rozvíjet a pravidelně aktualizovat www-stránku JČMF. Na této stránce budou pravidelně zveřejňovány důležité dokumenty (usnesení z významných jednání atd.). Stejný úkol stojí před pobočkami a sekcemi Jednoty.

Jednota bude podporovat vzájemnou spolupráci svých poboček a sekcí. Jednota bude hledat atraktivní formy činnosti pro učitele matematiky a fyziky a získávat je za své členy. Jednota bude podporovat dokumentaci pramenů a výzkum v historii matematiky a fyziky na území dnešní České republiky včetně své vlastní minulosti. Jednota bude připomínat významné osobnosti matematiky a fyziky semináři, konferencemi, publikacemi a v projektech určených pro veřejnost. Bude pečovat podle potřeby a možností o památníky a hroby významných matematiků a fyziků, kteří působili v českých zemích.

Do konce roku 2010 bude připraven návrh akcí jubilejního roku 150. výročí založení JČMF (2012), např. informování veřejnosti ve sdělovacích prostředcích, uspořádání mimořádného sjezdu nebo konference, návrh na vydání poštovní známky apod.

3. Spolupráce s dalšími organizacemi

Jednota rozšíří spolupráci s vědeckými společnostmi obdobného zaměření v rámci Rady vědeckých společností v ČR (např. s Českou astronomickou společností, Českou společností pro mechaniku).

Jednota bude usilovat o intenzivnější spolupráci s MŠMT, s institucemi školské správy, s AV ČR, univerzitami a dalšími pracovišti.

Bude dále pokračovat ve spolupráci se sesterskými společnostmi v zahraničí i s nadnárodními společnostmi v oblasti matematiky a fyziky na základě uzavřených smluv o spolupráci, kolektivního členství i neformálně.

JČMF bude pokračovat v úzké spolupráci s Jednotou slovenských matematiků a fyziků, sekce JČMF budou úzce spolupracovat s dalšími slovenskými společnostmi v našich oborech.

Elogium na Františka Vyčichla (1905–1958)

přednesené Vladimírem Kořínkem
v Akademii v lednu 1959

V Archivu Akademie věd ČR našel doc. Jindřich Bečvář koncept delšího projevu, který přednesl prof. Vladimír Kořínek na vzpomínkovém shromáždění v Akademii k prvnímu výročí Vyčichlova úmrtí. J. Bečvář mě – jako pamětníka F. Vyčichla – s Kořínkovým projevem seznámil. Díky vzácnému porozumění předsedy Jednoty doc. Štefana Zajace vychází nyní Kořínkova řeč k 100. výročí Vyčichlova narození.¹⁾

Čtenářům, kteří nepamatují 50. léta a nepoučili se o nich, je třeba připomenout výjimečnost Kořínkova veřejného projevu nepostrádajícího v té době vzácné prvky občanského postoje. V řeči není ani nejmenší náznak úlitby tehdejší politické moci a v závěru je zřetelná kritika tehdejšího systému. Velmi by pochybil, kdo by se na Kořínkův projev díval pouze z dnešního pohledu.

Mezi F. Vyčichlem a V. Kořínkem bylo hluboké přátelství. Pamatují se na působivá Kořínkova slova při posledním rozloučení s F. Vyčichlem. Obsáhlý nekrolog napsali Ivo Babuška, Karel Havlíček a František Nožička: Památce prof. RNDr. Františka Vyčichla, Časopis pro pěstování matematiky 83(1958), 374–387.

Od Vyčichlova úmrtí uplynulo téměř 50 let. Už dvě učitelské generace F. Vyčichla nepamatují. V obětavosti a práci pro Jednotu, vědu, školu – její učitele i studenty – byl a stále zůstává těžko dosažitelným vzorem.

(Zbyněk Nádeník)

¹⁾ Kořínkovo elogium zaslal prof. Z. Nádeník prostřednictvím doc. Š. Zajace časopisu Pokroky matematiky, fyziky a astronomie. Jeho otištění v tomto časopisu bylo však opakovaně zamítnuto. Protože považujeme tento dokument za velmi zajímavý, zveřejňujeme jej – s dvouletým zpožděním – alespoň v Informacích ČMS, a to i s původní poznámkou prof. Z. Nádeníka.

Poznamenejme hned v úvodu, že prof. V. Kořínek byl od mládí výrazně levicově orientovaný. Přesto do KSČ nikdy nevstoupil. O jeho životě a díle viz Z. Kohoutová, J. Bečvář: *Vladimír Kořínek (1899–1981)*, edice Dějiny matematiky, sv. 27, Ústav soudobých dějin AV ČR, Praha, 2005 – podrobnější informace o této publikaci přineslo 62. číslo Informací ČMS.

Je tomu již rok od té doby, kdy dne 6. ledna 1958 postihla celou československou matematickou obec velká ztráta. Toho dne krutá a neúprosná choroba ukončila život Františka Vyčichla, doktora matematických a fyzikálních věd, profesora matematiky na fakultě inženýrského stavitelství Českého vysokého učení technického, nositele Řádu práce a dlouholetého a velmi obětavého pracovníka Jednoty československých matematiků a fyziků. Vylíčit význam profesora Vyčichla pro naši matematiku v letech třicátých, čtyřicátých a padesátých a změřit tím velikost ztráty, kterou jsme jeho velmi časným odchodem utrpěli, je úkol příliš veliký a těžký, než aby jej bylo možno vykonat na dnešním večeru. Proto se zde pokusím jen o nedokonalý náčrt jeho života a díla.

František Vyčichlo narodil se 22. dubna 1905 v Pardubicích. Jeho otec byl dílvedoucím v továrně na mlýnské stroje. Zemřel v 43 letech na zápal slepého střeva a zanechal po sobě svou ženu se čtyřmi nezaopatřenými dětmi, z nichž nejstaršímu Františkovi bylo 14 let. Pro matku nebylo nikterak lehké vyživovat a vychovávat celou rodinu. František Vyčichlo studoval v té době na pardubické reálce a velmi vydatně a obětavě pomáhal své matce vydržovat rodinu a svým sourozencům vystudovat střední školu. Hluboké sociální citění a velký smysl pro rodinnou soudržnost, dva významné rysy jeho osobnosti mají jistě svůj základ v této době.

Sám maturoval na pardubické reálce s vyznamenáním 23. června 1923. Po maturitě studoval předmětovou kombinaci matematika – deskriptivní geometrie pro učitelství na školách středních na tehdejší škole speciálních nauk Českého vysokého učení technického a na přírodovědecké fakultě university Karlovy. Jeho vysokoškolská studia mu byla ulehčena tím, že byl přijat do Hlávkových kolejí. V Hlávkových kolejích se seznámil se svými jen o málo mladšími vrstevníky prof. Vladimírem Knichalem, prof. Dionýzem Ilkovičem, s nimiž uzavřel trvalé přátelství. Později se k nim připojil ještě o několik roků mladší prof. Štefan Schwarz. Na přírodovědecké fakultě poslouchal jako geometr především prof. Sobotku a prof. Bydžovského. Avšak od obvyklého studia deskriptivářů, kteří se omezili jen na geometrii, všiml si bedlivě i analýsy a chodil na přednášky prof. Petra, prof. Kösslera a tehdy nového docenta Vojtěcha Jarníka. Vzpomínal vždy zvláště na Jarníkovy přednášky. Vždyť tyto přednášky znamenaly pro Vyčichla první jeho seznámení s moderní množinovou matematikou.

Státní zkoušky dokončil v létě roku 1928 a koncem roku 1929 byl promován na doktora přírodních věd. Již v době svých studií od roku 1926 byl asistentem prof. Kloboučka na tehdejší vysoké škole inženýrského stavitelství. Zároveň od roku 1928 působil jako výpomocný asistent na přírodovědecké fakultě, kde pomáhal prof. Sobotkovi a doc. Machytkovi vésti kursy deskriptivní geometrie a k nim příslušná cvičení.

U prof. Kloboučka setrval až do prázdnin 1931, kdy odešel na střední školu. Příčina jeho odchodu z asistentury u prof. Kloboučka byla zajímavá a pro tehdejší poměry na vysokých školách charakteristická. V létě 1931 se Vyčichlo oženil. Asistent tehdy potřeboval k ženění souhlas nadřízeného osobního oddělení, a ten byl udílen jen na návrh profesora. Prof. Klobouček měl zásadu, že asistent nesmí být ženatý. Proto musil prof. Vyčichlo opustit vysokou školu. Nastoupil jakožto středoškolský profesor na karlínskou reálku, kdež setrval až do roku 1942.

Ačkoliv nová práce, vyučování na střední škole, zabrala mu jistě při jeho svědomitosti velmi mnoho času, vyznačuje se již toto období let 1931 až 1933 rozsáhlou a plodnou činností na mnoha úsecích našeho matematického života, činností, která vyznačuje tak charakteristicky celý jeho další život až na několik málo dní před jeho skonek. Zůstává stále v úzkém styku s našim vědeckým životem, především s přírodovědeckou fakultou university Karlovy a s jejími matematiky. Pilně vědecky pracuje a uveřejňuje v tomto období celkem 15 vědeckých prací. Přípravuje se na habilitaci z matematiky. Proto odjel na studijní rok 1937–8 do Florencie a do Říma. Po svém návratu habilitoval se v roce 1939 pro geometrii na Českém vysokém učení technickém a pro matematiku na přírodovědecké fakultě university Karlovy v Praze. Bohužel jeho učitelská činnost na pražských vysokých školách měla uzavřením všech českých vysokých škol nacisty jen velmi krátké trvání.

Za druhé světové války odešel v roce 1942 z karlínského gymnasia na Umělecko-průmyslovou školu v Praze, kde přednášel deskriptivní geometrii se zřetelem na perspektivu pro potřeby výtvarného umění. Při posledním velkém nacistickém pracovním nasazení v listopadu 1944 byla Umělecko-průmyslová škola zavřena. Vyčichlo byl přidělen Státnímu památkovému úřadu a postaven v čelo skupiny studentů, jíž úkolem bylo vyměřovat a rýsovat plány pražských stavebních památek pro případ, že by tyto památky byly válečnými operacemi zničeny.

Jako člen předsednictva Jednoty československých matematiků a fysiků se horlivě účastní práce v Jednotě, která po zrušení vysokých škol jediná představovala u nás vědecký život v matematice a fysice. Navštěvuje schůzky soukromého semináře o topologii a funkcionální analýze. Je ve styku s některými členy podzemní organizace KSC a vstupuje do strany hned po květnu.

V květnu 1945 se dává ihned ze všech sil do práce. Patří do skupiny jistého počtu učitelů Českého vysokého učení technického, kteří již 9. května 1945 zabírají budovy Českého vysokého učení technického okupovaného za války nacisty i budovy německé techniky. Buduje vyučování matematice a deskriptivní geometrii na tomto znovu otevřeném prvním našem technickém učilišti. Stará se o to, aby tehdejší matematické ústavy Českého

vysokého učení technického byly soustředěny do jedné budovy Na bojišti č. 3, kde zakládá též velkou společnou matematickou knihovnu celé školy. Byl záhy jmenován řádným profesorem matematiky na fakultě inženýrského stavitelství s účinností od 1. října 1945 a v této funkci setrvává do své smrti. Jeho obrovská energie se čínorodě projevovala v této době téměř na všech úsecích našeho vědeckého i školského života. Po únoru spolupracuje na reformě studia na své fakultě i na matematicko-fyzikální fakultě Karlovy university. Účastní se téměř až do své smrti budování nové socialistické střední školy. Má lví podíl na organizaci společného sjezdu matematiků československých a polských roku 1949 v Praze. V polovici roku 1950 odešel dočasně z Českého vysokého učení technického a stal se zástupcem ředitele Ústředního ústavu matematického, který je dnes jako Matematický ústav ČSAV naším předním badatelským ústavem v teoretické i aplikované matematice. Zůstal však dále vedoucím katedry matematiky na fakultě inženýrského stavitelství. Jeho práce v matematickém ústavě byla vnitřní, navenek nijak nápadná. Byla však obrovská. Nelze ji ani dost ocenit a to tím spíše, že to nebyla práce nikterak lehká za tehdejších okolností, kdy ústav byl budován. Koncem roku 1953 se vrátil na fakultu inženýrského stavitelství, na ní pak působil až do své smrti a vedl katedru matematiky.

Chceme-li jen poněkud vylíčit jeho velké dílo v československé matematice, myslím, že je nutno zmínit se o třech věcech: 1) o jeho práci vědecké, 2) o jeho činnosti učitelské a 3) o jeho velké práci konané v Jednotě československých matematiků a fyziků. O vědecké práci prof. Vyčichla zmíním se jen souhrnně. Mohu tak učinit proto, že o této věci bude zde mluvit jako druhý řečník docent Karel Havlíček. První vědecké práce prof. Vyčichla patří do syntetické a deskriptivní geometrie. Záhy se však obrátil k diferenciální geometrii a tensorovému počtu, který byl tehdy ve velkém rozvoji. Prof. Vyčichlo se brzy vypracoval na předního znatele tensorového směru diferenciální geometrie u nás. Zabýval se však i projektivní diferenciální geometrií, podnícen pracemi a výsledky prof. Eduarda Čecha. Za svého pobytu v Itálii věnoval se projektivní geometrii anholonomních variet. Po druhé světové válce ve shodě s úkoly své fakulty zabýval se problémy stavební pružnosti. Při tom však pokračoval i ve svých pracích z diferenciální geometrie.

Velmi významnou a obsáhlou kapitolou Vyčichlova životního díla je jeho činnost učitelská. Mohu zde vylíčit jen věci nejdůležitější. Již za svého působení na karlínské reálce zabývá se prof. Vyčichlo velmi důkladně a velmi hluboce otázkami vyučování matematice a deskriptivní geometrii na střední škole a od té doby až do své smrti věnoval těmto otázkám mnoho času a práce. Když byly na začátku let třicátých zavedeny na československých

středních školách nové osnovy, bylo nutno přepracovat tehdy používané učebnice. Tehdy si přibral prof. Bydžovský k tomuto úkolu jako spolupracovníky Vyčichla a Teplého. Tak se dostal Vyčichlo k tvorbě našich středoškolských učebnic matematiky a deskriptivní geometrie a zabýval se těmito otázkami a později též otázkami tvorby osnov velmi důkladně až do konce svého života. Když byla roku 1953 zakládána nynější jedenáctiletá střední škola, účastnil se Vyčichlo velmi účinně při sestavování osnov a velmi vydatně pomáhal při recensním řízení nových učebnic. Když byly ve školním roce 1956–7 sestavovány nové osnovy pro takzvané výzkumné jedenáctiletky, byl členem subkomise pro matematické předměty a účastnil se tam nejen práce na nových osnovách matematiky, ale vedl i skupinu, která sestavovala osnovy deskriptivní geometrie. Jako zkušený učitel a člověk, který si dobře byl vědom celého významu matematiky pro vzdělání dnešního socialistického člověka, stál pevně na stanovisku, že látka musí být jako množstvím, tak i obtížností přiměřená věku žáků, že však cíl vyučování nesmí být omezován jen na výcvik v praktickém počítání a na naučení se receptům na řešení standardních příkladů, nýbrž že tímto cílem musí být též výchova k abstraktnímu a logicky přesnému myšlení.

Stejně svědomitě a stejně důkladně přistupoval Vyčichlo ke svým úkolům profesora matematiky na technice. Získal si dobrý přehled po teoretických technických naukách a jejich potřebách, pokud se týče matematiky. Jeho výborné porozumění pro podstatu moderní matematiky a pro její význam v aplikacích umožnilo mu najít správnou cestu, jakou se má brát výuka matematice mladých techniků. Věděl velmi dobře, že dnešnímu techniku naprosto nestačí již znalost infinitesimálního počtu tak, jak je řekneme obsahem Eulerových Institutiones, nýbrž že je třeba založit vyučování matematické analýze i u techniků daleko hlouběji i moderněji. To ovšem neznamená, že by se musily vykládat podrobně všechny důkazy, i ty, které jsou velmi složité, z probrané látky. Student musí však poznat přesné myšlenkové postupy a metody dnešní matematiky. Jen tak bude potom schopen vyhnout se záludným úskalím, která na něho čekají při matematickém řešení složitých moderních technických úkolů. Staral se proto, aby se na schůzích katedry pravidelně diskutovalo o metodických otázkách vyučování matematiky na technice. Vyčichlovo stanovisko v těchto otázkách nebylo nikterak samozřejmé, mnozí i na Českém vysokém učení technickém jeho správnost popírali a Vyčichlo je musil probíjet u studentů i mezi učiteli.

Mnoho by se dalo vypravovat o velké péči, kterou věnoval mladým učitelům své katedry. Dal si velkou práci s tím, aby se naučili dobře vyučovat, dobře matematiku vykládat a staral se též s neumdlévající horlivostí, aby dále po stránce vědecké rostli. Mám stále v paměti časté rozhovory, které

jsem s ním měl, o mladých lidech jeho katedry, velkou většinou absolventech mé fakulty. Rozebírali jsme spolu úplně konkrétně a individuálně, co by každý jednotlivec z nich měl podle svých schopností a znalostí nejlépe studovat, jakých seminářů se účastnit, na čem vědecky pracovat. Bude matematikům na ČVUT silně scházet.

Vyčichlo byl přísným učitelem i přísným examinátorem. V tom smyslu je charakteristická pro něho tato věc: Zjistil-li při zkoušce, že nějaký student má schopnosti, že však se látce naučil jen na trojku, pak jej od zkoušky vyhodil s podotknutím, že je studentovou povinností dát při svých schopnostech společnosti daleko víc, než to, co podal při zkoušce, a výzvou, aby přišel zkoušku opakovat teprve tehdy, až látku bude umět aspoň na dvojku. A jako byl přísným učitelem, tak také byl přísným šéfem na katedře. To je tajemství jeho úspěchů jako učitele, avšak nikoliv celé. Vyčichlo, ačkoliv byl velmi přísný, byl zároveň velmi lidský. S velkým zájmem sledoval i osobní osudy lidí ze svého okolí, zvláště svých podřízených. Bral velkou účast na jejich těžkostech a bral při svých rozhodováních na tyto těžkosti velký zřetel. Hlavně však pomáhal a to vždy velmi účinně a vydatně. Proto jej měli lidé i přes jeho přísnost tak rádi.

Obrovské jsou zásluhy profesora Vyčichla o Jednotu československých matematiků a fyziků. Členem Jednoty se stal hned na začátku svých studií roku 1923. Od roku 1927 až do roku 1936 byl náhradníkem výboru. Od roku 1936 až do reorganizace Jednoty v roce 1956 byl členem výboru. Po reorganizaci Jednoty byl až do své smrti členem ústředního výboru Jednoty a členem předsednictva ústředního výboru. Od roku 1934, kdy se stal redaktorem Rozhledů, účastnil se velmi horlivě práce v redakčních radách našich matematických časopisů. Mluvíme-li však o Vyčichlově práci v Jednotě, je nutno vyzdvihnouti největší a nejdůležitější z ní, jeho péči o matematické knižní publikace Jednoty. Někdy v posledních letech před válkou nebo snad na začátku války – přesné datum se mi nepodařilo zjistit – byly v Jednotě zřízeny funkce publikačních redaktorů, jednoho pro matematické publikace a jednoho pro publikace fyzikální. Ti měli na starosti všechny knižní publikace, zkoumali, jaké knihy a o čem by bylo potřetí napsat a vydat, vyhledávali autory pro takové knihy, vyjednávali s nimi a navrhovali výboru vydání již předložených rukopisů, o jejichž řádné a odborné posouzení se rovněž starali. Hned od zřízení této funkce až do konce nakladatelské činnosti Jednoty v roce 1948 byl publikačním redaktorem pro matematiku Vyčichlo, kteroužto stejnou funkci pro fyziku byl pověřen prof. Valouch. Práce Vyčichlova na tomto poli byla nesmírná. Jen jako příklad uvádím sbírku Cesta k vědění. Je v ní úctyhodná řada matematických svazků. A na všech měl Vyčichlo podíl, ať již tím, že vymyslel téma nebo opatřil autora. Všechny rukopisy však sám pročetl nebo alespoň velmi po-

drobně prohlédl a dohodl se s autory na zlepšeních. Totéž však platí mutatis mutandis i o Knihovně spisů matematických a fyzikálních.

Jako člen výboru a člen předsednictva Jednoty měl však i velký podíl na všech důležitých rozhodnutích v Jednotě. A při své velké energii a organizačních schopnostech byl i hybnou pákou při realizaci těchto rozhodnutí. Jako příklad uvedu jen z poslední doby, když byl Vyčichlo hospodářem Jednoty, jeho velmi obtížná jednání o rozpočtech Jednoty s úřadem presidia akademie, která každoročně vedl s velkým úspěchem pro Jednotu. Srovnáme-li od konce první světové války činnost všech vedoucích lidí v Jednotě – srovnávám úmyslně jen ty osobnosti, které již odešly z našeho středu – pak Vyčichlo byl bez nadsázky jistě druhou nejvýznamnější osobností v Jednotě hned po jejím řediteli dr. Miloslavu Valouchovi.

František Vyčichlo byl typ člověka akčního. Velmi rád účastnil se běhu světa, ve kterém žil, zasahoval do tohoto dění, a to s velkým úspěchem podmíněným jeho velkou energií a organizačními schopnostmi. Přitom měl vždy na mysli především prospěch vědy, kterou měl tak rád, a prospěch našeho školství. V tom spočívala i tragika jeho osudu. Někdy v roce 1947 začala se již i pro cizí lidi zřetelně projevovat jeho choroba dechovými potížemi. Rozedma plic, která neúprosně se zhoršovala, ze začátku zvolna, ale čím dále tím rychleji, vyžadovala co nejvíce šetření, co nejméně námahy. To však jej vyřazovalo z účasti na vědeckém i školském dění, které bylo jedním z hlavních smyslů jeho života. Nesl to velmi těžce a bránil se tomu ze všech sil. To znamená nešetřil se a bral stále na sebe úkoly, které si již bráti neměl, a to přes úpěnlivé domluvy své choti a svých přátel. Tím si chorobu jen zhoršoval a urychloval její průběh.

Nelze však zde nežalovat trpce i na druhou stranu. Jeho okolí na pracovištích, na nichž působil, neb jemu nadřizené instituce nebraly dosti na vědomí, že jde o člověka těžce nemocného, který se potřebuje co nejvíce šetřit. Vkládaly na jeho bedra stále nové a nové úkoly. Vždyť je uměl tak dobře provádět. A Vyčichlo se jich chápal, mnohých pravda velmi rád, ale mnohých i hrozně nerad, jak dobře vím z rozhovorů s ním. Nemohu se ubránit poznámce, že zde je velká vina na tom, že jsme ztratili tak skvělého člověka již v padesáti dvou rocích jeho života.

Řekl jsem již, že u Vyčichla bylo velmi vyvinuto sociální citění a vůbec velké pochopení pro sociální otázky. Není proto divu, že hned po květnu 1945 vstoupil do komunistické strany Československa a stal se jejím vážným členem. Měl velmi živý zájem o politické dění, které bedlivě sledoval, radoval se upřímně z úspěchů při budování socialismu. Skličovaly jej velmi silně chyby a omyly, kterých jsme se při tom dopouštěli. Vystupoval vždy a všude jako uvědomělý a poctivý komunista a přikládal všude ruku k velkému dílu.

Přitom promýšlel samostatně politické i odborné problémy, které se na této cestě vyskytly, a nebál se závěry, ke kterým dospěl, i když byly odlišné, hájit. Dotýkaly se ho hluboce tvrdosti, které se u nás při budování socialismu dělaly a snažil se je nebojácně ze všech sil zmírňovat a odstraňovat. Jeho politická a vědecká i školská práce byla oceněna i na nejvyšších místech. V roce 1956 byl mu udělen Řád práce. Svým politickým postojem, vážností, se kterou přistupoval ke svým politickým, vědeckým neb učitelským úkolům, svým velkým neosobním zaujetím pro zdar a dobro věci a v neposlední řadě svou lidskostí měl by být František Vyčichlo pro nás všechny vzorem moderního člověka, zvláště pro dnešní mladé lidi, u nichž někdy osobní zájmy a osobní cíle vystupují příliš do popředí.

Často hovoříme o novém socialistickém člověku. Je to bohužel často příliš deklarativní, příliš odtržené od života. Nuže ve Františku Vyčichlovi máme skvělý a docela konkrétní příklad takového člověka, který žil mezi námi a žel příliš brzo nás opustil. Jeho velké dílo a jeho památku uctíme nejlépe tím, když tento vzor budeme mít ve svém životě a při své práci stále před očima.

Česká republika postoupila v IMU do vyšší kategorie

Valné shromáždění Mezinárodní matematické unie (IMU) 20. září 2006 na svém zasedání v Santiagu de Compostela jednomyslně schválilo postup České republiky z kategorie II do kategorie III. O tom, co to znamená, informace o IMU, podrobnosti ze zasedání jejího vrcholného orgánu a zprávu o Mezinárodním kongresu matematiků v Madridu najdete v příštím čísle Informací ČMS.